

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	HAC108	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μνήμη και πόλη Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	2	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική και αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Πρόκειται για μάθημα εμβάθυνσης στην αστική ιστορία και αρχαιολογία με διεπιστημονική και διαχρονική προσέγγιση. Προϋποθέτει και αξιοποιεί γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν από την παρακολούθηση προπτυχιακών μαθημάτων με αντικείμενα:

- Βυζαντινή Αρχαιολογία
- Βυζαντινή Ιστορία
- Αρχαιολογία του πρόσφατου παρελθόντος
- Νεώτερη και Σύγχρονη Ελληνική και Ευρωπαϊκή Ιστορία
- Δημόσια Ιστορία
- Πολιτισμική Ιστορία
- Ιστορία της Τέχνης
- Ιστορία των καλλιτεχνικών θεσμών και εκθέσεων

Η ύλη του μαθήματος κατευθύνει τους σπουδαστές να κατανοήσουν σε βάθος, να εφαρμόσουν και να κρίνουν ζητήματα θεωρίας και μεθοδολογίας, εστιάζοντας στους τρόπους με τους οποίους το παρελθόν και η ανθρώπινη μνήμη εμφανίζεται και νοηματοδοτεί διαχρονικά τους αστικούς οικιστικούς σχηματισμούς.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα μπορούν:

- να ερμηνεύουν συνδυαστικά ιστορικά φαινόμενα, υλικά κατάλοιπα αστικών σχηματισμών και φορείς μνήμης και ιστορίας,
- να κατανοούν τον ρόλο και τη σημασία της σχέσης ιστορίας, μνήμης και δημόσιου χώρου,
- να αντιλαμβάνονται την πολυστρωματικότητα που χαρακτηρίζει τη μορφολογία των πόλεων και τις αποτυπώσεις της σε επίπεδο ατομικής και συλλογικής μνήμης
- προσεγγίζουν κριτικά τις προσλήψεις και της αποτυπώσεις του παρελθόντος στον αστικό δημόσιο χώρο ως μέρος της δημόσιας ιστορίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει την εξέλιξη της ιστορίας και της μνήμης στον Ευρωπαϊκό και Ελλαδικό χώρο από τον μεσαίωνα έως σήμερα. Παρουσιάζονται οι ιστορικές συνθήκες που συνδέονται με την κατασκευή της δημόσιας μνήμης και των συλλογικών ταυτοτήτων μέσα από την ιστορία καλλιτεχνικών και εικαστικών καταλοίπων και κατασκευών (μνημεία, αρχαιολογικά κατάλοιπα, τόποι μνήμης), καθώς και μέσα από την ανάπτυξη των θεσμών τέχνης, μνήμης και ιστορίας (ιστορικά μουσεία, πινακοθήκες, μουσεία πόλεων κτλ.). Στο μάθημα εξετάζεται η συγκρότηση του αστικού μνημονικού τόπου, η πρόσληψη του παρελθόντος μέσα από ποικίλες εκδηλώσεις, μέσα από την ιστορία της μνήμης του παρελθόντος όπως αυτή εντοπίζεται και καταγράφεται στον δημόσιο αστικό χώρο, καθώς και μέσα από τη διαχείριση των μνημείων και των καταλοίπων και τη χρήση τους σήμερα.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Διαζώσης (60%) εξ αποστάσεως εκπαίδευση (40%)															
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Χρήση Τ.Π.Ε στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές. Χρήση πλατφόρμας τηλεεκπαίδευσης															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="671 1323 1011 1391">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1011 1323 1361 1391">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="671 1391 1011 1424">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1011 1391 1361 1424">26</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1424 1011 1458">Σεμινάρια</td> <td data-bbox="1011 1424 1361 1458">44</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1458 1011 1491">Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td> <td data-bbox="1011 1458 1361 1491">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1491 1011 1559">Εκπόνηση μελέτης (project)</td> <td data-bbox="1011 1491 1361 1559">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1559 1011 1626">Συγγραφή εργασίας / εργασιών</td> <td data-bbox="1011 1559 1361 1626">100</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1626 1011 1760">Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td data-bbox="1011 1626 1361 1760">250</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	26	Σεμινάρια	44	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	30	Εκπόνηση μελέτης (project)	50	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	100	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	250	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Διαλέξεις	26															
Σεμινάρια	44															
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	30															
Εκπόνηση μελέτης (project)	50															
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	100															
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	250															

<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Ελληνική και αγγλική Αξιολόγηση συμμετοχής στα σεμινάρια Αξιολόγηση συμμετοχής στην άσκηση πεδίου με πρότζεκτ Αξιολόγηση γραπτής εργασίας</p>
---	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • Άντερσον, Μπένεντικτ, <i>Φαντασιακές κοινότητες: Στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του εθνικισμού</i>, Χαντζαρούλα, Ποθητή (μτφρ.), Νεφέλη, Αθήνα 1997 (α' αγγλική έκδ. 1983). • Βαν Μπούσχοτεν Ρίκη κ.ά, (επιμ.), <i>Η μνήμη αφηγείται την πόλη. Προφορική ιστορία και μνήμη του αστικού χώρου</i>, Πλέθρον, Αθήνα 2015. • Burgel Guy, <i>Η σύγχρονη ευρωπαϊκή πόλη. 2 Από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο έως σήμερα</i> (μτφρ. Μαρία Παπαηλιάδη), Πλέθρον, Αθήνα 2007. • Γιαννακόπουλος Κώστας και Γιάννης Γιαννιτσιώτης (επιμ.), <i>Αμφισβητούμενοι χώροι στην πόλη. Χωρικές προσεγγίσεις του πολιτισμού</i>, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2010. • Δρουμπούκ Άννα Μαρία, <i>Μνημεία της λήθης, Ίχνη του Β' παγκοσμίου πολέμου στην Ελλάδα και στην Ευρώπη</i>, Πόλις, Αθήνα 2014. • Halbwachs Maurice, <i>Η συλλογική μνήμη</i> (επιστημονική επιμέλεια-πρόλογος: Άννα Μαντόγλου – μτφρ. Τίνα Πλυτά), Αθήνα, εκδ. Παπαζήση 2013. • Halbwachs Maurice, <i>Τα κοινωνικά πλαίσια της μνήμης</i> (πρόλογος: Ρίκα Μπανβεντίστε-- μτφρ. Ελευθερία Ζέη) Αθήνα: Νεφέλη 2013. • Hayden Dolores, <i>The Power of Place. Urban Landscapes as Public History</i>, Καίμπριτζ, MIT Press 1996. • Huyssen Andreas, <i>Present Pasts: Urban Palimpsests and the Politics of Memory</i>, Stanford, California: Stanford University Press 2003. • Foote Kenneth E. και Maoz Azaryahu, "Toward a geography of memory: Geographical dimensions of public memory and commemoration", <i>Journal of Political and Military Sociology</i> 35/1 2007, σ. 125-144. • Καραδήμου-Γερόλυμπου Αλέκα, «Πόλεις και ύπαιθρος. Μετασηματισμοί και αναδιαρθρώσεις στο πλαίσιο του εθνικού χώρου», στο Χρήστος Χατζηιωσήφ (επιμ.), <i>Ιστορία της Ελλάδας του 20^{ου} αιώνα</i>, τόμος Β1, <i>Ο Μεσσοπόλεμος 1922-1940</i>, Αθήνα, Βιβλιόραμα 2002, σ. 59-105. • Καυταντζόγλου Λ. Ρωξάνη (με τη συμμετοχή της Φ. Καμούτση), <i>Στη σκιά του ιερού βράχου. Τόπος και μνήμη στα Αναφιώτικα</i>, Αθήνα, ΕΚΚΕ/Ελληνικά Γράμματα 2001. • Καφέτση, Άννα (επιμ.), <i>Μεταμορφώσεις του μοντέρνου-η ελληνική εμπειρία</i>, Εθνική Πινακοθήκη/ Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου, Αθήνα 1992. • Κόκκινος Γιώργος, Λεμονίδου Έλλη, Αγτζίδης Βλάσης, <i>Το Τραύμα και οι πολιτικές της Μνήμης. Ενδεικτικές όψεις των συμβολικών πολέμων για την Ιστορία και τη Μνήμη</i>, Ταξιδευτής, Αθήνα, 2010. • Λαδά Σάσα και Κυριακή Τσουκαλά (επιμ.), <i>Χωρικές αφηγήσεις της μνήμης</i>, Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο 2017. • Mooney-Melvin Patricia, "Engaging the Neighborhood: The East Rogers Park Neighborhood History Project and the Possibilities and Challenges of Community Based Initiatives", <i>Journal</i> 	<p>-</p>
---	----------

of Urban History 40/3 (2014), σ. 462-478.

- Οικονόμου Λεωνίδα, *Η κοινωνική παραγωγή του αστικού χώρου στη μεταπολεμική Αθήνα. Η περίπτωση της Βούλας*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα 2008.
- Stevenson Deborah, *Πόλεις και αστικοί πολιτισμοί* (μτφρ. Ιουλία Πεντάζου – επιστ. επιμ. Γιάννης Γιαννιτσιώτης), εκδ. Κριτική, Αθήνα 2007.
- Σταυρίδης Σταύρος, *Μνήμη και εμπειρία του χώρου*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2006.
- Σταυρίδης Σταύρος, *Μετέωροι χώροι της ετερότητας*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια 2010.
- Τενεκετζής Αλέξανδρος, *Τα μνημεία για τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Εικονομαχίες στην Ευρώπη του Ψυχρού Πολέμου (1945-1975)*, εκδ. Ασίνη, Αθήνα 2020.
- Φλάισερ Χάγκεν, *Οι πόλεμοι της μνήμης. Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος στη δημόσια ιστορία*, Αθήνα, εκδ. Νεφέλη 2008.
- Φωκαΐδης Πέτρος – Αλεξάνδρα Χρονάκη (επιμ.), *Θέσεις της μνήμης*, νήσος, Αθήνα 2016.
- Χαραλαμπίδης Άλκης, *Η τέχνη του εικοστού αιώνα: Ζωγραφική – Πλαστική – Αρχιτεκτονική*, τ. Ι: 188-1920, Θεσσαλονίκη: University Studio Press 1990
- Χαραλαμπίδης Μενέλαος, *Η εμπειρία της Κατοχής και της Αντίστασης στην Αθήνα*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια 2012.